

DISCLAIMER: Traducere neoficiala a primului draft de program. In cazul unor inadvertente primeaza versiunea in limba engleza, limba oficiala a programului.

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ
ANEXA
ȘABLON PENTRU PROGRAMELE INTERREG

CCI	[15 caractere]
Titlu	Programul Interreg NEXT România-Ucraina
Versiune	1
Primul an	2021
Ultimul an	2029
Eligibil de la	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2029
Numărul deciziei comisiei	
Data deciziei comisiei	
Numărul deciziei de modificare a programului	[20]
Data de intrare în vigoare a deciziei de modificare a programului	
Regiunile NUTS acoperite de program	NUTS III
Componentă	A

Cuprins

1. Strategia programului comun: principalele provocări de dezvoltare și răspunsuri politice	4
1.1 Zona programului (nu este necesară pentru programele Interreg C)	4
1.2. Strategia programului comun:	5
1.2.1 Sumarul principalelor provocări comune	5
Economie	7
Impactul crizei COVID 19	8
Probleme de mediu	10
Zone funcționale	12
Mobilitate și conectivitate	13
Probleme sociale	14
Guvernanță & societate civilă	16
Managementul trecerii frontierei și mobilitatea	16
1.2.2 Lecții învățate	18
1.2.3 Complementarități și sinergii cu alte forme de sprijin	21
1.2.4 Sinergii cu strategiile macroregionale	24
1.3 Justificare pentru selectarea obiectivelor de politică și a obiectivelor specifice Interreg, a obiectivelor specifice și a formelor de sprijin, abordând, după caz, punctele slabe din infrastructura transfrontalieră.	27
Capitolul 2. Priorități	36
2.1. Titlul priorității: accent pe mediu transfrontalier	36
2.1.1 Obiectiv specific	36
Promovarea adaptării la schimbările climatice și a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezistenței, luând în considerare abordările bazate pe ecosistem	36
2.1.2 Obiectiv specific	36
Creșterea protecției și conservării biodiversității naturii și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare	36
2.2. Titlul priorității: Dezvoltare socială transfrontalieră.....	37
2.2.1 Obiectiv specific	37
Îmbunătățirea accesului egal la servicii incluzive și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea unei infrastructuri accesibile, inclusiv prin stimularea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și onl	37
2.2.2 Obiectiv specific	37

Asigurarea accesului egal la îngrijirea sănătății și promovarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv asistența medicală primară, și promovarea tranziției de la îngrijirea instituțională la cea bazată pe familie și pe comunitate	37
2.2.3 Obiectiv specific	38
Consolidarea rolului culturii și turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	38
2.3. Titlul priorității: Cooperare la frontieră	38
2.3.1 Obiectiv specific: Interreg Obiectiv specific 2 - O Europă mai sigură și mai securizată	38

1. Strategia programului comun: principalele provocări de dezvoltare și răspunsuri politice

1.1 Zona programului (nu este necesară pentru programele Interreg C)

Zona eligibilă a Programului Interreg Next România-Ucraina 2021-2027 (Programul Interreg NEXT RO-UA) acoperă o suprafață totală de 100.860 km², din care 32.760 km² reprezintă teritoriul României (împărțit între cele 5 județe: Suceava 8.553 km², Botoșani 4.986 km², Satu-Mare 4.418 km², Maramureș 6.304 km², Tulcea 8.499 km²), și 68.100 km² reprezintă teritoriul ucrainean (împărțit între cele 4 oblaste: Zakarpattia 12.800 km², Ivano-Frankivsk 13.900 km², Odesa 33.300 km², Chernivtsi 8.100 km²). Din punct de vedere al proporționalității, teritoriul ucrainean este mai mult decât dublu ca dimensiune față de teritoriul României.

Granița comună de cele două țări reprezintă o parte din actuala graniță a Uniunii Europene, întrucât regiunile românești de Nord-Vest, Nord-Est și Sud-Est sunt regiunile ultraperiferice de graniță ale UE în regiune..

Suprafața eligibilă este determinată pe baza regiunilor de nivel NUTS 3 (sau echivalent în țara parteneră) situate direct la granițe:

ȚARA	REGIUNI ELIGIBILE
UCRAINA	Odesa
	Zakarpattia (Transcarpatia)
	Ivano-Frankivsk
	Cernăuți
ROMÂNIA	Maramureș
	Satu Mare
	Botoșani
	Suceava
	Tulcea

1.2. Strategia programului comun:

1.2.1 Sumarul principalelor provocări comune

În cadrul procesului de programare a fost elaborată o Analiză Teritorială pentru a identifica principalele nevoi și constrângeri ale zonei eligibile care ar putea fi abordate printr-un Program Transfrontalier. Pentru a avea o bună imagine asupra problemelor, a fost elaborată o analiză SWOT pentru fiecare dintre obiectivele de politică analizate în cadrul Analizei Teritoriale. În secțiunile următoare va fi prezentat un rezumat al principalelor constatări legate de caracteristicile generale ale zonei, Probleme de mediu, probleme legate de educație, sănătate, cultură, guvernare și siguranță la frontieră.

Caracteristicile generale ale zonei de program

O prezentare statistică a zonei eligibile pentru programul România-Ucraina din punct de vedere al teritoriului și al populației este prezentată în tabelul de mai jos:

ȚARA	REGIUNI ELIGIBILE	TERITORIU (km ²)	POPULAȚIE (thousands)	URBAN (%)	RURAL (%)	DENSITATE (locuitori/km ²)
UCRAINA ¹	Odesa	33.300	2.377	67%	33%	71
	Zakarpattia (Transcarpatia)	12.800	1.253	37%	63%	97
	Ivano-Frankivsk	13.900	1.368	44%	56%	98
	Cernăuți	8.100	901	43%	57%	111
ROMANIA	Maramureș	6.304	458	57%	43 %	72
	Satu Mare	4.418	331	44.5%	55.5%	75
	Botoșani	4.986	376	41%	59%	75
	Suceava	8.533	623	41%	59%	73
	Tulcea	8.499	193	47%	53%	23
TOTAL		100.840	7.880			

Tabelul NR. 1 - Prezentare generală a zonelor eligibile ²

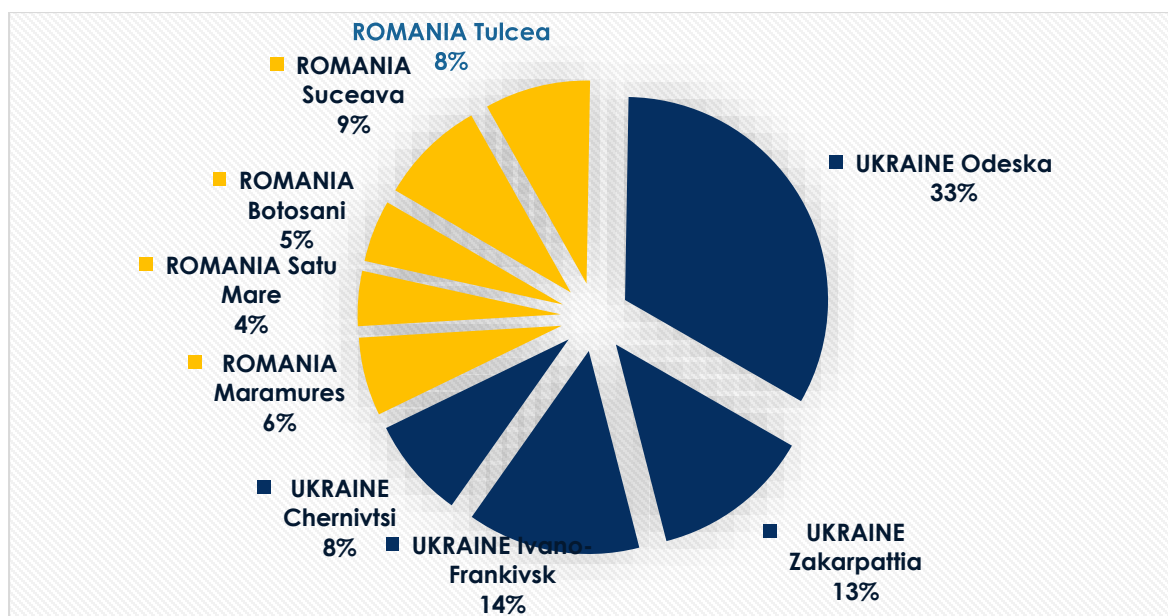
¹ Sursa pentru datele despre Ucraina http://2001.ukrcensus.gov.ua/eng/regions/reg_zakar/, https://ukrstat.org/en/operativ/operativ2021/ds/kn/arh_kn2021_e.html

² Sursa datelor despre teritoriu: Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020.

Teritoriu & Demografie

Zona eligibilă pentru Programul România-Ucraina ocupă un teritoriu de 100.840 km². și include o populație de 7,9 milioane de locuitori.

Figura nr.1 - Ponderea teritoriului eligibil (%) pe județ/oblast din suprafața totală a programului

După cum se observă în figura de mai sus, teritoriul ucrainean este mai mult decât dublu ca dimensiune față de teritoriul României, proporțional cu populația pentru fiecare țară.

Densitatea populației în zona eligibilă este de aproximativ 78 locuitori/km², în timp ce densitatea medie a populației UE este de 109 locuitori/km². Densitatea medie a populației pentru Ucraina la nivelul anului 2013 a fost de 75 locuitori/km², iar densitatea estimată a populației pentru 2020 este de aproximativ 69 locuitori/km². În ceea ce privește densitatea populației naționale a României, nivelul estimat pentru 2020 este de 81 locuitori/km². Densitatea populației în zona eligibilă pentru program este, așadar, sub nivelul național pentru România și UE și peste media pentru Ucraina.

În plus, există disparități între regiuni, Tulcea și Odesa având cea mai mică densitate a populației, iar Cernăuți cea mai mare. Aceste diferențe semnificative de densitate pot fi atribuite mai multor factori. Cele mai relevante sunt asemănările geografice și topologice care pot inhiba dezvoltarea localităților urbane și rurale (Tulcea - Odesa - câmpie și deltă; Zakarpattia - Ivano-Frankivsk - Satu-Mare - Maramureș - Suceava - predominant muntoasă), dar și cele sociale și culturale.

Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table> - pentru Romania; Serviciul Statistic de Stat - pentru Ucraina

Creșterea generală a populației zonei eligibile relevă tendințe similare pentru zona eligibilă și, de asemenea, la nivel național, Ucraina având o scădere mai accelerată a populației, atât la nivel regional, cât și național. Din toată suprafața eligibilă, singura regiune cu un trend pozitiv rămâne județul Suceava, atât în 2013, cât și în 2019 (a se vedea figura nr. 3 de mai jos).

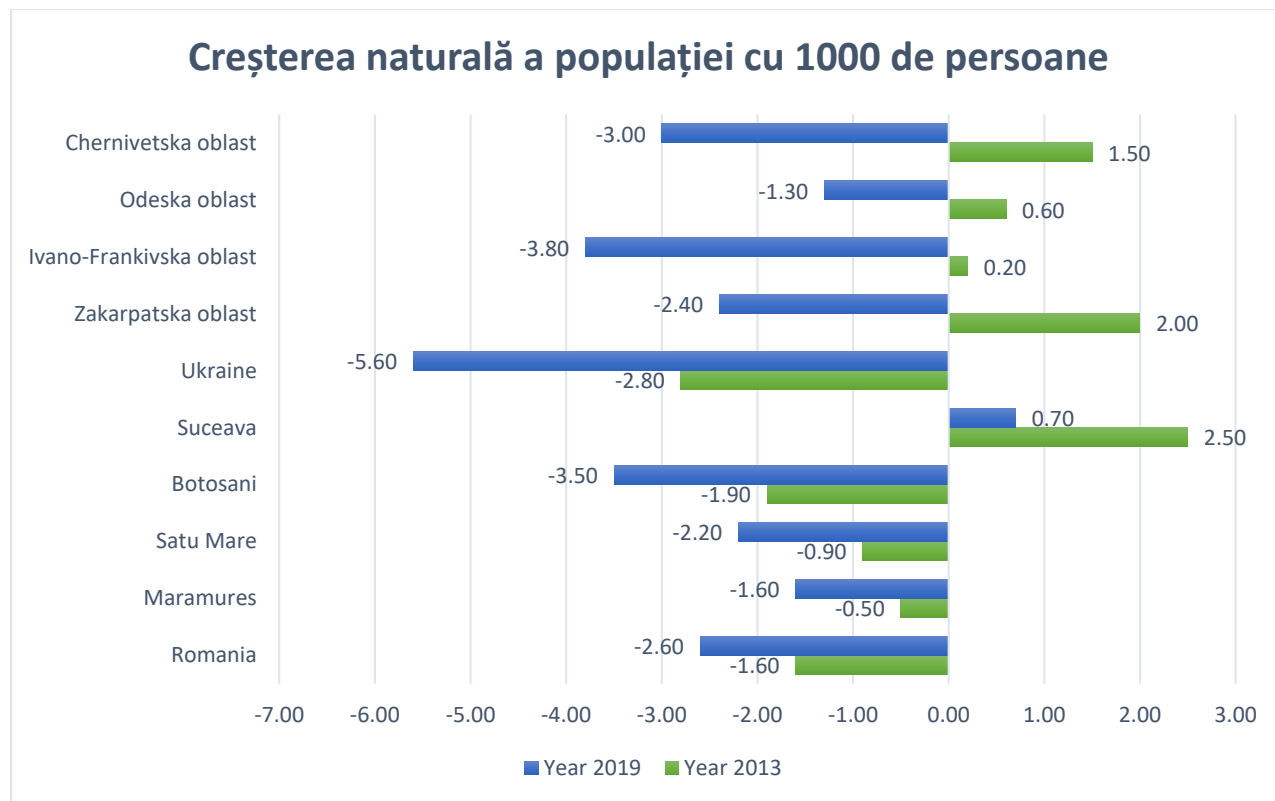

Figura nr 2 - Creșterea naturală a populației cu 1000 de persoane zona eligibilă și nivel național, 2013 față de 2019 România și Ucraina.

Zonele urbane concentrează o mare parte a populației, în special în județele din România și Oblastul Odesa. Comparând componența urban-rural a populației, cifrele arată o ușoară diferență: doar 46,15% din populația României locuiește în mediul urban, față de 48% din populația ucraineană. Comparativ cu nivelurile naționale, ambele teritorii subnaționale au populații urbane semnificativ mai mici decât la nivel național, întrucât 54% din populația României trăiește în zone urbane, în timp ce în Ucraina rata este de 69%.

Tendențele demografice din aria programului relevă dinamici disparate în ceea ce privește structura de vârstă a populației. Se poate observa o ușoară creștere a grupului de vârstă mai tânără pentru regiunile ucrainene, urmând tendințele generale pentru Ucraina față de perioada anterioară. Tendința demografică pentru România este destul de diferită de Ucraina, cu o tendință spre îmbătrânirea populației, mai accentuată decât în perioada anterioară.

Economie

În ultimii ani, zona eligibilă s-a bucurat de o creștere susținută, PIB-ul pe cap de locuitor înregistrând o creștere constantă în ultimul deceniu. Cu toate acestea, deși tendința generală

este spre creștere economică, există o diferență vizibilă între România și Ucraina în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor, cu o medie pentru România (12.920) de aproximativ trei ori mai mare decât cea din Ucraina (3.659) și o diferență de aproximativ de 3 ori între România și PIB-ul mediu al UE.

În ceea ce privește structura economică a celor două țări, se remarcă o pondere mai mare a economiei bazate pe agricultură și servicii în Ucraina decât în România, în timp ce România este lider pe segmentul industriei³.

În ceea ce privește inflația⁴ (indicele prețurilor de consum), ratele fluctuează semnificativ pentru Ucraina în ultimii ani, dar deși rata inflației este de două cifre, putem observa o tendință descendentă pentru ambele țări.

Disparitățile dintre cele două țări sunt relevante și sunt extinse și de disparități față de regiunile învecinate în ceea ce privește transportul și forța de muncă, care vor fi prezentate în secțiunile următoare.

Impactul crizei COVID 19

Atât România, cât și Ucraina, împreună cu restul lumii, s-au confruntat, pe parcursul anilor 2020 și 2021, cu provocările generate de pandemia de COVID 19, încetinirea economică, suprasolicitarea sistemului de sănătate și schimbări radicale în societate în ansamblu.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, până în iunie 2021 s-au înregistrat peste 180 de milioane de cazuri de COVID în întreaga lume și peste 3,9 milioane de decese. Pentru a limita pandemia, majoritatea guvernelor, inclusiv cele din România și Ucraina, au impus blocaje și restricții de călătorie, nemaivăzute până acum.

Blocajele și necesitatea de a menține numărul de bolnavi cât mai scăzut posibil au creat un puternic impact economic negativ. Nivelurile șomajului au atins cifre îngrijorătoare, iar guvernele s-au concentrat pe măsuri de redresare îndreptate către cei mai expuși. Guvernul României a oferit un stimulent fiscal de 4,4% din PIB în 2020 ca răspuns la criza COVID-19. Acesta a constatat în ajutor financiar acordat companiilor mici în perioada de izolare, a negociat suspendarea ratei creditului bancar pentru populație. Au fost efectuate plăți suplimentare către sistemul de sănătate și a fost finanțată achiziția de echipamente pentru spitale și școli, școlarizarea online a devenit singura soluție din martie 2020 până în mai 2021 pentru majoritatea categoriilor de elevi.

Prognoza economică de primăvară 2021 prevede că economia UE se va extinde cu 4,2% în 2021 și cu 4,4% în 2022. Se estimează că economia zonei euro va crește cu 4,3% în acest an și cu 4,4% anul viitor. Ratele de creștere vor continua să varieze în UE, dar toate statele membre ar trebui să își vadă economiile revenind la nivelurile de dinaintea crizei până la sfârșitul anului 2022.

³ Sursa: Pentru Ucraina datele sunt disponibile pentru 2018 pe site-ul web

<https://www.nordeatrade.com/fi/explore-new-market/ukraine/economical-context>

⁴ Sursa https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2019&locations=UA-RO&most_recent_year_desc=false&start=2013&view=chart

Investițiile publice, ca proporție din PIB, urmează să atingă cel mai înalt nivel din peste un deceniu în 2022. Acest lucru va fi posibil prin Programul de redresare și reziliență (PRR), instrumentul cheie din centrul următoarei generații UE.

Potrivit estimărilor CE pentru România, PIB-ul va crește cu 5,1% în 2021, respectiv cu 4,9% în 2022. În ceea ce privește inflația, în cazul României, în 2021 va fi o ușoară creștere la 2,9%, urmată de o scădere la 2,7% în 2022.

Ucraina a avut peste 2 milioane de cazuri confirmate de COVID și peste 50 000 de decese în timpul pandemiei. „Debutul pandemiei de COVID-19 în martie 2020 a avut un impact drastic asupra sectorului industrial al Ucrainei. Măsurile luate pentru a încetini răspândirea COVID-19 au lovit întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) din țară, iar Camera de Comerț și Industrie a Ucrainei raportează că aproximativ 700.000 de întreprinderi mici din sectorul serviciilor s-au închis - ducând la pierderea a între 3,5 până la 4 milioane de locuri de muncă. Aceasta este o imagine deosebit de îngrijorătoare, având în vedere că sectorul IMM-urilor din Ucraina include o proporție mare de microîntreprinderi conduse de femei și angajate de sex feminin”⁵.

Ca răspuns la impactul economic al pandemiei de COVID 19, Ucraina împreună cu diverse organizații internaționale au încercat să reducă impactul și să găsească noi modalități de a face afaceri, cum ar fi platforme online pentru clienții B2B, cu un oarecare succes.

În 2019, 45% dintre persoanele în vârstă de muncă au beneficiat de garanții de protecție a drepturilor lor de muncă; restul de 65% au lucrat neprotejat. Aceștia din urmă includ cei mai vulnerabili lucrători ai societății ucrainene. Microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) generează 80% din locuri de muncă și 20% din PIB; și 80% din toate IMM-urile constau din persoane care desfășoară activități independente, într-un context în care 75% dintre femeile care participă la forța de muncă sunt lucrătoare independente. Răspunsul la pandemia de COVID-19 a declanșat o criză economică fără precedent în Ucraina, deoarece măsurile de izolare au implicat închiderea temporară a majorității întreprinderilor, în special în sectorul serviciilor, aproape oprind activitatea economică, cu excepția sectoarelor cheie precum transportul, producția de alimente și vânzarea agricultură și producție și vânzare farmaceutică. Perturbarea devastatoare a lanțurilor globale de aprovizionare a dus la o scădere bruscă a vânzărilor de afaceri, a veniturilor gospodăriilor și a locurilor de muncă. În agricultură, cele mai afectate lanțuri de aprovizionare cu alimente sunt fructele și legumele, laptele și produsele lactate, care au întâmpinat probleme la transport și depozitare, precum și comerțul cu amănuntul. De asemenea, au dificultăți în a obține inputuri importate⁶.

Proiecțiile privind creșterea PIB-ului ucrainean s-au modificat de la +3% în ianuarie la -6% în iulie 2020, ținând cont de închiderea temporară a sectoarelor interne, cu sectoarele de producție, comerț cu amănuntul și transport afectate în mod deosebit și o contracție puternică a cererea internă, exporturile și remitențele.

Guvernul a adoptat un buget suplimentar și a creat fonduri dedicate compensării consecințelor pandemiei și gestionării urgenței sanitare. De asemenea, a adoptat măsuri fiscale și, prin

⁵ <https://www.unido.org/stories/after-covid-19-shock-how-boost-ukraines-economic-recovery>

⁶ <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-12/UN%20SEIA%20Report%202020%20%281%29.pdf>

intermediul Băncii Naționale a Ucrainei (BNU), politici monetare și macrofinanciare care sprijină menținerea lichidității economiei ucrainene. Lichiditatea este susținută și de o serie de împrumuturi mari de la Fondul Monetar Internațional (FMI), Banca Mondială și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), care vor ajuta țara să facă față pandemiei și să-și continue procesul de reformă⁷.

De la izbucnirea pandemiei de COVID-19, Uniunea Europeană (UE) și-a demonstrat solidaritatea cu partenerii din întreaga lume. În decembrie 2020, UE a oferit 600 de milioane EUR Ucrainei în cadrul programului său de asistență macrofinanciară (AMF) pentru COVID-19.

Ucraina este a șaptea țară care primește o sumă din pachetul AMF de urgență de 3 miliarde EUR. Asistența își propune să ajute 10 parteneri de extindere și vecinătate să limiteze consecințele economice ale pandemiei de COVID-19. Acest pachet de plăți pentru Ucraina va contribui la asigurarea stabilității macrofinanciare a țării, permițându-i totodată să aloce resurse pentru atenuarea consecințelor socio-economice ale pandemiei.

Probleme de mediu

Importanța problemelor de mediu în contextul UE a devenit și mai evidentă în ultimii ani, UE confruntându-se cu provocări critice în ceea ce privește protecția mediului și dezvoltarea durabilă. Cetățenii UE beneficiază acum de una dintre cele mai bune legislații de mediu din domeniu, dar atingerea obiectivelor UE în acest domeniu depinde în mare măsură de angajamentul statelor partenere. Cooperarea și sprijinul pentru mediu sunt unele dintre cele mai importante dimensiuni ale relațiilor dintre UE și vecinii săi.

Calitatea apei

Zona eligibilă are o mare varietate de resurse de apă, dar și probleme privind calitatea și poluarea apei, precum și conexiunea locuitorilor la apa potabilă sigură. Principalele surse de apă potabilă sunt apele de suprafață și subterane, iar principalii poluanți pe partea românească sunt: amoniul, fierul, manganul și arsenul⁸.

Scurgerile și pierderile datorate sistemelor de canalizare ineficiente, instalațiilor de tratare care funcționează sub posibilitățile potențiale și lipsei sistemelor generale de gestionare a deșeurilor - în special în zona rurală - toate participă la poluarea solului și a sistemelor de apă subterană.

În 2017, proporția populației deservite cu apă curentă pentru Ucraina a fost de 66,1%, această proporție a scăzut treptat de la 76,9% în 2003 la 66,1% în 2017. De asemenea, în 2017, proporția populației deservite cu cel puțin apă de bază pentru Ucraina a fost de 93,8%. O scădere a proporției de populație care primește cel puțin apă de bază a scăzut, de asemenea, între 2003 și 2017, scăzând într-un ritm moderat pentru a se micșora de la 98,2% în 2003 la 93,6% în 2017.

⁷ <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-12/UN%20SEIA%20Report%202020%20%281%29.pdf>

⁸ https://www.researchgate.net/publication/346114145_MARAMURES_COUNTY_DRINKING_WATER_QUALITY

În România, proporția populației care folosește cel puțin apă de bază în 2019 este de 100%, constantă din 2003⁹.

La analiza datelor pentru **rata de conectare a locuitorilor la apa potabilă sigură** nu există o tendință clară de creștere, multe zone având variații de la an la an. Este nevoie de creșterea proporției de oameni care folosesc apă potabilă sigură în toată zona eligibilă și, cel mai vizibil, în Zakarpattya, Botoșani și Suceava. Se poate observa o tendință de creștere, dar totuși nivelul de conectare la apa potabilă sigură este foarte scăzut.

Poluarea

Poluarea, fie a aerului, fie a apei, este o problemă importantă pentru zona eligibilă. În ceea ce privește emisiile de CO₂, Ucraina are aproape dublu față de emisiile de CO₂ față de România, potrivit datelor oficiale primite. Ambele țări au valori stagnante pe o perioadă de trei ani. În zona eligibilă a Programului România-Ucraina avem 14 sisteme de monitorizare a aerului instalate pe partea ucraineană și 15 pe partea română. Din cele 9 județe/oblast incluse în zona eligibilă, doar Ivano-Frankivsk a raportat că nu este instalat un sistem de monitorizare a aerului.

Schimbările climatice

Schimbările climatice reprezintă problema secolului XXI și are un rol deosebit de important în stabilirea priorităților de finanțare a viitoarelor programe UE¹⁰. În ceea ce privește consumul de energie, tendința este una în scădere pentru Ucraina și în creștere pentru România pentru datele pentru 2016, 2017¹¹. Ponderea consumului de energie din surse regenerabile este extrem de diferită între cele două țări, România având un consum de energie regenerabilă de peste 5 ori mai mare în 2018 decât Ucraina. În plus, tendința pentru Ucraina este ascendentă cu un procent mai mare de energie regenerabilă în fiecare an, comparativ cu România, care are o tendință de scădere. Acest lucru se corelează și cu tendința ascendentă a consumului de energie pe cap de locuitor, astfel încât se poate presupune că consumul de energie este în creștere, dar creșterea nu se bazează pe resursele regenerabile. Economiiile zonei sunt încă dependente în mare măsură de combustibilii fosili, România și Ucraina încadrându-se în acest cadru. În ceea ce privește generarea de deșuri, există o tendință de creștere în zona eligibilă între 2016 și 2019. Există lacune semnificative legate de eficiența energetică și gestionarea deșeurilor în zona eligibilă care reprezintă amenințări la adresa schimbărilor climatice și trebuie abordate în mod corespunzător și într-un mod transfrontalier. Principalele provocări pentru ambele părți ale frontierei sunt legate de gestionarea deșeurilor, inclusiv creșterea reciclării și prevenirea poluării legate de generarea de deșuri.

Riscuri de mediu

Riscurile de mediu sunt legate de efectele negative asupra calității mediului, fie terestre, ecosisteme acvatice sau aer, și de efectele asupra echilibrului ecologic. Ca și în cazul tuturor tipurilor de riscuri, riscurile de mediu pot fi anticipate sau pot fi evenimente total neașteptate

⁹ <https://knoema.com/WBWDI2019Jan/world-development-indicators-wdi?tsId=3210720>

¹⁰ EC-EEAS (2020), Document comun privind programarea strategică Interreg NEXT 2021-2027

¹¹ Date disponibile de la IEA/EUROSTAT

și, indiferent de natura lor, este nevoie de instrumente adecvate de management al riscurilor. Riscurile sunt legate în principal de probleme care sunt abordate în diferite secțiuni, cum ar fi inundațiile, incendiile, curenții de aer, provocate de om sau care nu sunt legate de schimbările climatice, cum ar fi cutremure.

Biodiversitate și resurse

Zona eligibilă pentru Programul România-Ucraina are o rețea bogată de arii protejate și resurse. Numărul ariilor protejate este foarte mare în Ucraina comparativ cu România, dar situația este inversată când vine vorba de suprafețele acestor zone¹². Se poate observa o discrepanță mare între număr și suprafață. De exemplu, Ivano-Frankivsk are cel mai mare număr de arii protejate (474), dar cea mai mică suprafață.

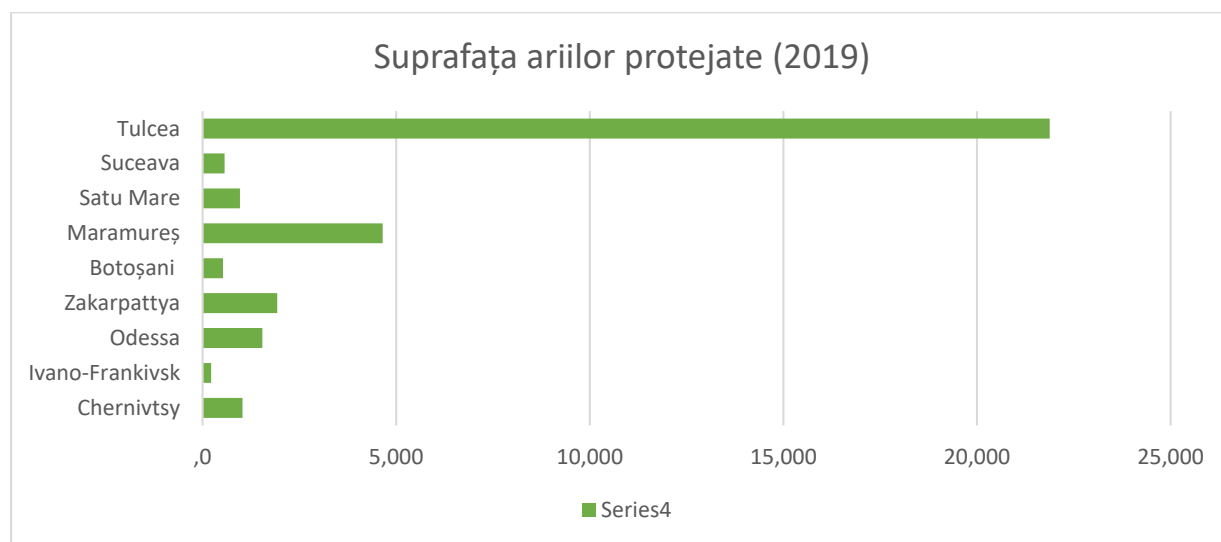

Figura nr.3. Numar de arii protejate, uscate si acvatice, km patrati

În ciuda diferențelor dintre numărul și suprafața ariilor protejate, există un interes semnificativ mai mare pentru aceste zone în ultimii 20 de ani. Potrivit Agenției Europene de Mediu, între 2000 și 2019 numărul zonelor protejate din Ucraina a crescut cu 75%¹³. Având în vedere importanța Dunării pentru regiune și suprafața vastă a ariilor protejate, aceasta este una dintre cele mai importante probleme pentru zona eligibilă.

Zone funcționale

Între cele două țări există o cooperare funcțională în cadrul următoarelor inițiative:

- Euroregiunea Prutul Superior, formată din entități atât din România, cât și din Ucraina. În zona programului, România este reprezentată de județele Botoșani și Suceava, în

¹² Sursa: Data provided by participating countries during the programming period, based on national statistics, at national and regional level. Only regions for which data was available are presented in the graphs

¹³Sursa: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figuras/emerald-network-in-the-eastern>

timp ce Ucraina este reprezentată de două regiuni: Cernăuți și Ivano-Frankivsk. Cooperarea verde acoperă în principal managementul comun al părții de mijloc a râului Prut, protecția calității aerului și reducerea impactului deșeurilor asupra mediului.

- Euroregiunea Dunării de Jos, formată din entități din România, Ucraina și Republica Moldova. În zona programului, România este reprezentată de județul Tulcea, în timp ce Ucraina este reprezentată de regiunea Odesa. Cooperarea ecologică a fost realizată în jurul surselor de poluare din regiunea Dunării de Jos.
- Euroregiunea Carpatica cuprinde teritorii din 5 țări. Din România teritoriile incluse sunt Maramureș, Satu Mare și Botoșani, iar din Ucraina Cernăuți, Ivano-Frankivsk și Zakarpattia.

Atât interacțiunile, cât și dinamica au fost îmbunătățite în cadrul proiectelor finanțate de UE, în timp ce ritmul constant de cooperare între cele două țări este condus de principalele instituții publice din domeniul mediului.

Mobilitate și conectivitate

Infrastructura de transport din zona eligibilă include apă, cale ferată, aerian și rutier. Navigația este în prezent unul dintre cele mai fezabile moduri de transport, în special pentru transportul de mărfuri; cu toate acestea, rămâne la scară largă, atât în România, cât și în Ucraina, subdezvoltat și subutilizat la întregul său potențial.

Zona eligibilă este deservită de opt aeroporturi internaționale principale: Suceava, Satu-Mare, Baia-Mare și Tulcea în România și Odesa, Cernăuți, Ivano-Frankivsk și Ujhorod în Ucraina. Toate aeroporturile operează zboruri de pasageri, cu excepția Cernăuți, care este închis din punct de vedere tehnic. Traficul este redus în zonă, deși unele aeroporturi operează și zboruri internaționale.

Conectivitatea zonei este foarte limitată din punct de vedere al legăturilor aeriene, ceea ce face o destinație dificil de atins atât pentru marfă, cât și pentru pasageri, din cauza escalelor intermediare necesare pentru zborurile de legătură. Cele mai utilizate două aeroporturi (Satu-Mare și Odesa) sunt poziționate la extremitățile zonei eligibile de bază, lăsând un decalaj mare de conectivitate între ele. Zona județului Tulcea suferă de o conexiune aeriană limitată, mai ales având în vedere rolul important al zonei în legătura Dunăre-Marea Neagră.

Zona beneficiază de o rețea importantă de drumuri. La nivel global, România și Ucraina au același scor în ceea ce privește calitatea drumurilor, care este 3 din 7, ocupând 118 și, respectiv, 119¹⁴. Calitatea proastă a drumurilor este una dintre problemele majore din cele două țări, precum și numărul redus de rute rapide și autostrăzi, ceea ce face deplasarea între regiuni dificilă și consumatoare de timp.

Transportul feroviar, care reprezintă alături de transportul naval unul dintre cele mai ecologice și eficiente moduri de transport este subdezvoltat. Vechea infrastructură limitează drastic vitezele de deplasare în rețea, iar lipsa proiectelor de modernizare inhibă introducerea trenurilor de mare viteză. În plus, rețeaua este subutilizată, mai ales în cazul României, unde

¹⁴ https://www.theglobaleconomy.com/rankings/roads_quality/

la nivel național majoritatea traficului feroviar utilizează mai puțin de 50% din rețeaua feroviară. O problemă tehnică deosebită a regiunii de frontieră româno-ucraineană este diferența de ecartament. Rețeaua feroviară românească funcționează pe ecartament standard european, în timp ce rețeaua feroviară ucraineană funcționează în majoritate pe ecartament mare. Această diferență tehnică face ca transferul de la un tip de rețea la altul să fie obligatoriu; rezultatul fiind creșterea timpilor de așteptare la punctele de trecere a frontierei feroviare¹⁵.

Zona eligibilă prezintă probleme semnificative în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de transport și, de asemenea, probleme semnificative în abordarea acestora. Atât infrastructura feroviară, rutieră, navală și aeriană sunt domenii de importanță națională care sunt incluse și abordate în mod regulat prin strategii naționale. O problemă majoră în abordarea problemelor legate de infrastructura de transport la nivel regional provine din faptul că administratorii infrastructurii sus-menționate sunt la nivel național și nu regional, ceea ce face dificilă finanțarea proiectelor relevante care abordează aceste probleme la nivel regional, transfrontalier. Acest aspect al tratării infrastructurii de transport a fost văzut și în exercițiul de programare 2014-2020, când cererea de finanțare pentru acest domeniu a fost semnificativ mai mică decât pentru alte domenii finanțate prin program.

Costurile asociate cu aceste tipuri de investiții, precum și dificultățile legate de eligibilitatea potențialilor beneficiari fac ca cooperarea în cadrul PO3 să nu fie recomandată pentru viitorul Program Interreg Next 2021-2027.

Probleme sociale

Educație

Există o serie de probleme legate de educație care sunt relevante pentru zona eligibilă, infrastructură, șomajul în rândul tinerilor, educația profesională, înscrierea și problemele abandonului școlar. La toate acestea, impactul pandemiilor de COVID 19 adaugă o presiune suplimentară. Procentul tinerilor care nu sunt nici la educație, nici la angajare sau formare rămâne ridicat, dar tendința este una ușor descrescătoare. În plus, înscrierea în învățământul tehnic și profesional are o tendință de scădere. Pe lângă datele privind ocuparea forței de muncă, acești indicatori indică necesitatea de formare tehnică și profesională și de adaptare a competențelor la nevoile pieței muncii. Zona se confruntă, de asemenea, cu probleme de înscriere și abandon școlar, precum și cu dotarea instituțiilor de învățământ. Infrastructura este, de asemenea, o preocupare majoră, în special pentru învățământul primar și secundar, școlile se confruntă cu probleme privind siguranța locațiilor, dotarea de bază și conexiunea la sistemele de apă și apă uzată.

Unul dintre impacturile majore ale crizei Covid 19 a fost asupra sistemului de învățământ, întreruperi majore, închideri de școli și chiar cursuri de formare și vocație care trebuiau efectuate online. Cele mai vulnerabile dintre grupurile sociale au fost cel mai semnificativ afectate, în școală lipsind instrumentele tehnice pentru a desfășura cursurile online, iar copiii neavând echipamentul necesar pentru a le urma.

Necesitatea de a atenua acest impact este de cea mai mare importanță pentru sistemul de învățământ din zona eligibilă. Este necesar să se țină seama de faptul că educația nu este doar un

¹⁵ Programul Operațional Comun Romania- Ucraina 2014-2020

drept fundamental al omului, ci și unul favorabil, oferind posibilitatea de a lucra și de a trăi demn și de a nu intra în ciclul sărăciei.

Sănătate

Sectorul sănătății se confruntă cu multiple probleme atât în România, cât și în Ucraina. Printre problemele cele mai importante de menționat: starea și dotarea unităților de sănătate, numărul de paturi pe cap de locuitor, emigrarea medicilor și cadrelor medicale, scăderea numărului de spitale (pentru Ucraina), speranța de viață sub media UE. Există, de asemenea, o nevoie puternică de programe de prevenire și screening.

În contextul pandemiei de Covid 19, importanța unui sistem de sănătate puternic, capabil să facă față situațiilor de urgență s-a dovedit a fi importantă pentru populație și economie în general. De asemenea, a subliniat importanța investițiilor în infrastructură și acoperirea sănătății.

Cultură și turism

Cultura și turismul sunt esențiale pentru economia zonei programului și o cooperare transfrontalieră puternică în acest domeniu este esențială pentru dezvoltarea comunităților de graniță. Zona eligibilă are un număr semnificativ de situri de patrimoniu (14 500 în total), dar doar jumătate sunt deschise publicului și doar foarte puține (20 în România, în timp ce pentru Ucraina nu există date) sunt digitalizate. Activitățile care vizează reabilitarea, modernizarea și promovarea siturilor de patrimoniu cultural pot contribui semnificativ la dezvoltarea culturală și economică a zonei și la valorificarea tradițiilor comune și a patrimoniului zonei.

Situația COVID 19 a pus o presiune semnificativă asupra sectoarelor de cultură și turism, deoarece vizitele obișnuite nu au fost posibile, nici evenimentele din timpul pandemiei și presiunea a fost semnificativă pentru găsirea de noi modalități de a oferi oamenilor acces la site-uri și evenimente culturale. Acest lucru a adus în atenție importanța digitalizării muzeelor, bibliotecilor și sălilor de evenimente, care le-ar permite să navigheze în vremurile incerte ale pandemiei, dar și, pe termen lung, să ajungă la mai mulți vizitatori, inclusiv dincolo de frontiere.

Ocuparea forței de muncă și probleme sociale

Ocuparea forței de muncă și educația sunt cele mai relevante aspecte legate de dezvoltarea economică a unei țări. Ratele de ocupare și șomaj din zonă urmează tendințele regionale atât pentru statul membru, cât și pentru statul partener, rămânând la niveluri ridicate. Ucraina are o rată a șomajului mult mai mare (9,6%) decât România (2,9%) dar pentru ambele țări, și pentru zona eligibilă, a existat o tendință pozitivă între 2016 și 2019. O problemă stringentă în zonă este cea a șomajului în rândul tinerilor, întrucât rata șomajului pentru acest segment este destul de ridicată în ambele țări.

Tendința șomajului în rândul tinerilor este în general mai intensă decât șomajul general, adică a scăzut (sau a crescut) într-un grad mai mare. Pentru România, pentru 2018-2019 tendința

șomajului în rândul tinerilor urmează o tendință diferită de cea a populației generale. În timp ce rata șomajului general a scăzut ușor la nivel național, șomajul în rândul tinerilor a crescut.

Ponderea tinerilor care nu urmează o formă de educație, angajare sau formare oferă un indiciu cu privire la tinerii cei mai expuși riscului de a fi marginalizați de pe piața muncii. Problemele șomajului și ale șomajului în rândul tinerilor pot fi abordate prin diferite măsuri educaționale, precum adaptarea curriculei la competențele cerute de piața muncii, reconversia profesională, cooperarea între instituțiile de învățământ și angajatori, etc.

Guvernanță & societate civilă

Guvernanța într-un context transnațional transfrontalier reprezintă un cadru care permite diverselor părți interesate publice și private să coopereze la nivel transfrontalier¹⁶.

O guvernare de mai bună calitate este importantă pentru dezvoltarea regiunilor periferice, pentru includerea autorităților locale în procesul de elaborare a politicilor și politici de mai bună calitate pentru comunități. Nivelul de autonomie al autorităților locale în zona eligibilă nu este ridicat, multe dintre principalele domenii de politică fiind extrem de centralizate. Pentru a realiza implementarea cu succes a inițiativelor locale, capacitatea de administrare este foarte importantă. Digitalizarea serviciilor publice este o altă problemă importantă a zonei, deoarece indicele de e-guvernare pentru ambele țări este scăzut. Având în vedere impactul crizei COVID 19 și presiunea pentru digitalizare pe care aceasta a insuflat-o atât în sectorul public, cât și în cel privat, este de așteptat ca în următorii ani digitalizarea să crească considerabil și ca guvernele să ofere mai multe servicii online.

Societatea civilă este coloana vertebrală a unei democrații mature, deoarece acționează ca un catalizator pentru dezvoltarea durabilă și reziliență. Împreună cu capacitatea instituțională, sprijinul pentru societatea civilă este de cea mai mare importanță pentru o democrație puternică. În tinerele democrații, construirea rețelelor de ONG-uri se poate dovedi a fi crucială pentru dezvoltare, accesarea finanțării externe și direcționarea investițiilor acolo unde sunt necesare. Parteneriatele cu organizațiile publice pentru atragerea de fonduri sunt, de asemenea, o practică comună și utile în realizarea dezvoltării zonei. Consolidarea capacităților pentru sectoarele publice și private non-profit trebuie luată în considerare și abordată în strategia de finanțare pe orizontală.

Managementul trecerii frontierei și mobilitatea

Lungimea totală a frontierei dintre România și Ucraina este de 649,4 km. Granița este variată ca tip și este formată din: uscat - 273,8 km, fluvial - 343,9 km, maritim - 31,7 km. Peste graniță, cele două țări împart puncte de trecere rutieră și feroviară, dintre care o parte nu sunt funcționale sau în curs de modernizare.

Datele disponibile pentru traficul transfrontalier sunt limitate. Potrivit datelor primite de la Serviciul Vamal Român, există o tendință ascendentă a traficului transfrontalier, în special a

¹⁶Sursa: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/en/resursas/topics-of-cooperation/themes/theme/show/cross-border-governance/>

persoanelor. Valorile pentru autoturisme și camioane sunt oscilante, dar în general există o creștere în ultimii ani.

Gestionarea frontierelor la granițele ultraperiferice ale UE implică faptul că aceste frontiere sunt eficiente, asigurând că migrația este legală și că comerțul este legitim și, de asemenea, sigur, prin prevenirea migrației și comerțului ilegal. Deși aceste probleme sunt legate în principal de gestionarea centralizată a frontierelor, ele pot fi abordate, la scară mai mică, prin inițiative locale, transfrontaliere, care vizează modernizarea punctelor de trecere existente în ceea ce privește infrastructura sau echipamentele sau schimbul de experiență între structurile relevante. Potrivit datelor primite de la instituțiile relevante din România, în prezent există 4 puncte de trecere nefuncționale, fie din motive de modernizare, fie, într-un caz, pentru că punctul de trecere a fost recent înființat. Deschiderea acestor puncte de trecere, cu echipamente moderne, ar putea contribui la îmbunătățirea eficienței trecerii frontierei. Mai mult, sprijinirea punctelor de trecere funcționale în procesele de modernizare și modernizare pentru ambele țări, precum și investirea în proceduri și traininguri comune ar putea contribui la optimizarea proceselor.

1.2.2 Învățăminte trase

Cooperarea dintre România și Ucraina are o tradiție puternică. Cele două țări au cooperat în cadrul Programelor PHARE/TACIS și ulterior în cadrul Programelor Operaționale România-Ucraina-Republica Moldova și în cadrul Programului Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020. Atât programul trilateral, cât și cel Ro-Ua au oferit finanțare pentru probleme precum educația, cultura, turismul, sănătatea, infrastructura, managementul frontierelor și siguranță.

În perioadele de programare trecute, strategiile programelor ENPI România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 (perioada de implementare încheiată la 31 decembrie 2019) și ENI România-Ucraina 2014-2020 (în implementare) au vizat îmbunătățirea dezvoltării economice și sociale a zona, precum și sporirea protecției mediului și prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență prin acțiuni comune. Nevoile care au generat strategia programului pentru programul 2014-2020 sunt încă prezente în zona eligibilă, iar probleme suplimentare apar din cauza pandemiei de COVID 19.

În perioadele de programare trecute, strategiile programelor ENPI România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 (perioada de implementare încheiată la 31 decembrie 2019) și ENI România-Ucraina 2014-2020 (în implementare) au vizat aspecte ale dezvoltării economice și sociale a zonei, precum și sporirea protecției mediului și prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență prin acțiuni comune. Nevoile care au generat strategia programului pentru programul 2014-2020 sunt încă prezente în zona eligibilă, iar probleme suplimentare apar din cauza pandemiei de COVID 19.

Deși încă semnificative în ceea ce privește nevoile zonei eligibile, acțiunile care ar putea îmbunătăți mobilitatea în zonă nu vor mai fi abordate, întrucât au pus în discuție în programele anterioare multiple probleme legate de proprietatea/administrarea infrastructurii, costuri ridicate. asociat cu investiția, perioade lungi de implementare și nivel scăzut de interes al părților interesate relevante pentru depunerea și implementarea proiectelor.

De asemenea, abordarea provocărilor comune semnificative din domeniul sănătății, educației, culturii și turismului durabil a făcut parte din strategiile programelor precedente ENPI și ENI care acoperă acest domeniu. Interesul pentru aceste domenii în programul ENI a fost semnificativ, întrucât sumele solicitate în proiectele depuse în urma apelurilor lansate au fost de trei ori mai mari decât alocarea disponibilă. Cu diferențe foarte mici de punctaj, au fost selectate 70 de proiecte hard și soft (contractate și pe lista de rezervă), care demonstrează o bună calitate a proiectelor depuse. Concluziile trase în urma diferitelor niveluri de consultări ale părților interesate desfășurate în timpul procesului de programare, au arătat că abordarea acestor domenii rămâne de interes pentru îmbunătățirea mediului socio-economic și a calității vieții pentru comunitățile din aria programului.

Proiectele au implicat o gamă largă de parteneri, cum ar fi autorități locale și regionale, școli profesionale, tehnologice și sanitare, universități, spitale locale, municipale și regionale și ONG-uri. Parteneriatele construite pentru implementarea acestor proiecte s-au dovedit a fi creative și chiar inovatoare pentru zona transfrontalieră, pline de resurse și angajate.

Deși circumstanțe externe precum reforma sanitară din Ucraina, fluctuațiile rapide și semnificative ale cursului de schimb, creșterea costului materialelor și echipamentelor sau restricțiile impuse de pandemie au adus provocări suplimentare proiectelor și programului în sine, oportunitatea oferită prin finanțarea UE pentru a rezolva o parte din nevoile existente în domeniile respective au stimulat beneficiarii să le depășească și să obțină rezultatele la care s-au angajat la semnarea contractelor de grant.

Problemele legate de managementul frontierelor și infrastructura conexă au fost, de asemenea, abordate în perioada de programare 2014-2020. Proiectele contractate în cadrul exercițiului de finanțare 2014-2020 au depășit obiectivele programului în ceea ce privește numărul de participanți implicați în activități comune de consolidare a capacităților (schimb de experiență, vizite de studiu, traininguri etc.) și dotările poliției, poliției de frontieră și vamale. servicii din zona eligibilă modernizate cu sprijinul programului. Domeniul a atras participarea autorităților de aplicare a legii la nivel central, regional și local, în parteneriat cu administrațiile locale în unele cazuri, cooperând pentru a găsi strategii, planuri, instrumente și mijloace adecvate de prevenire și combatere. criminalitatea transfrontalieră.

Fostul program ENPI și programul ENI implementat în această zonă transfrontalieră au contribuit semnificativ la îmbunătățirea calității vieții comunităților din zonă. Cu toate acestea, noul program Interreg se poate baza pe cunoștințele existente și pe experiența de cooperare dobândită în exercițiile anterioare și poate utiliza rezultatele pozitive ale anterioare proiecte, pentru a genera evoluții viitoare, întrucât nevoile identificate prin analiză sunt încă relevante pentru zonă.

În ceea ce privește aspectele de implementare, programul ENI România-Ucraina 2014-2020 a oferit sprijin adecvat potențialilor săi solicitanți în faza de generare a proiectului, folosind diverse canale și instrumente. Informațiile față în față și evenimentele de formare în întreaga zonă a programului au fost de departe cele mai apreciate. Cu toate acestea, deoarece restricțiile au forțat programele să caute abordări hibride fără a diminua calitatea conținutului, mediul online merită să fie explorat creativ. Instrumentele și modalitățile reînnoite sau modernizate pentru a dezvolta capacitățile potențialilor solicitanți și, în continuare, ale beneficiarilor programului, trebuie luate în considerare în acest mediu în schimbare. Exemplele pot varia de la de ex tutoriale, facilitate de căutare de parteneri pe web, seminarii/workshop-uri online, către platforme de învățare online sau birou de asistență. Generarea proiectului ar putea fi susținută și de o bibliotecă web de rezultate în urma exercițiului 2014-2020, care urmărește să informeze și să inspire solicitanții interesați, oferindu-le indicii și idei despre cum să reproducă, multiplica sau continua realizările trecute, evitând în același timp simpla dublare.

Terminologia programului, actualizată în conformitate cu noile reglementări, trebuie explicată în mod adecvat în Ghid și pe parcursul cererilor de propuneri. Noua abordare a logicii de intervenție la nivel de program și proiect, trebuie evidențiată pentru a se asigura că propunerile primite, evaluate și selectate sunt în concordanță cu conceptele și direcțiile UE.

O atenție deosebită trebuie acordată solicitanților care intenționează să execute componente de infrastructură care necesită, ca parte a pachetului de aplicații, documentații tehnice pentru a dovedi maturitatea proiectului și pregătirea pentru implementare. Întrucât există diferențe

semnificative, în acest sens, între prevederile legale din România și Ucraina, Ghidul ar trebui, cu sprijinul actorilor naționali, să clarifice specificitățile pentru a limita numărul de clarificări în timpul procesului de evaluare. În mod similar, este important ca orice particularitate națională care afectează conținutul pachetului de candidaturi să fie luată în considerare în prealabil și să fie explicită în Orientările pentru solicitanți.

Sarcina administrativă la depunerea proiectelor poate fi redusă și mai mult prin limitarea numărului de documente solicitate în pachetul de aplicații la cele necesare și relevante în scopul evaluării și selecției, folosind sistemul informatic și trecând complet depunerea și evaluarea de documente în format electronic.

Formularul de cerere va urma modelul elaborat de INTERACT, eventual ajustat în funcție de rezultatele consultărilor și deciziile Comitetului de Monitorizare.

Evaluarea a durat prea mult în programul 2014-2020 prin urmare, în scopul unei evaluări rapide, echitabile și de bună calitate, urmărind și evitarea riscului de dezangajare, programul 2021-2027 trebuie să urmărească simplificarea întregului proces și mecanismele care o susțin. În acest scop, toate structurile programului trebuie să-și unească eforturile pentru o utilizare optimă a resurselor programului, cu o privire atentă asupra rezultatelor dorite – proiecte de bună calitate selectate și finanțate. Un prim pas ar fi concentrarea mai bună a eforturilor de evaluare în căutarea proiectelor care au un caracter transfrontalier puternic și o relevanță transfrontalieră clară, precum și caracteristici operaționale bune care sprijină implementarea fără probleme în cazul în care sunt selectate.

Distribuția echilibrată a finanțării UE între țările participante la sfârșitul anului 2014-2020, selecția proiectelor a stimulat munca în echipă și a sporit și mai mult eforturile reciproce pentru absorbția finanțării UE.

În ansamblu, Programul România-Ucraina 2014-2020 a depășit așteptările inițiale în ceea ce privește rezultatele (de) atinse pe teren. Deși circumstanțe neașteptate au întârziat și au creat blocaje repetate în timpul implementării, programul a rămas atractiv pentru beneficiari, în timp ce capitalul de încredere în structurile programului și finanțarea UE au rămas pozitive, facilitând astfel un mediu de lucru fluid și colaborativ. Cooperarea directă între părțile interesate regionale sau locale și programul de deblocare a anumitor blocaje specifice de implementare și de menținere a proiectelor pe drumul cel bun s-a dovedit a fi necesar și eficient. Având în vedere principiul parteneriatului, asigurarea proprietății locale asupra rezultatelor, fie ele pozitive sau negative, este o practică care merită continuată, sau chiar oficializată în procedurile programului NEXT.

Având în vedere experiențele din programul 2014-2020 și orientarea către simplificare dată de noile reglementări, misiunea programului va fi revizuirea și ajustarea procedurilor sale de monitorizare internă, valorificând la maximum și la maximum demersul de evaluare a riscurilor în ceea ce privește verificările de management, cu un ochi atent asupra utilizării resurselor și cronologiei programului.

De asemenea, trebuie acordată atenție accelerării, prin mecanisme specifice la nivel de program, a cheltuielilor publice și a plăților către beneficiari, în timp ce orientarea către rezultate oportune la nivel de proiect trebuie să fie puternică și clară.

Monitorizarea în format electronic este un obiectiv urmărit de mult și intenția programului este de a utiliza pe scară largă JEMS pentru a asigura, în măsura posibilului, o monitorizare în timp real prin facilitățile oferite de e-sistem. Accesul va fi deschis tuturor actorilor din ambele țări participante, în timp ce sarcina administrativă asupra beneficiarilor și structurilor programului va fi astfel redusă.

În perioada 2014-2020, birourile din Ucraina au susținut în principal activitățile de informare și comunicare ale programului, au contribuit cu experți la procesul de evaluare în verificarea administrativă și de eligibilitate, au susținut activitatea structurilor naționale reprezentate în program și au participat la programarea curentă. Conform reglementărilor și în conformitate cu scopul de a le extinde responsabilitățile, unele activități de monitorizare ar putea fi efectuate de birourile locale din Ucraina.

Programul trebuie să se alăture altor programe și inițiative și să caute diversificarea instrumentelor, mijloacelor și modalităților de comunicare asupra rezultatelor, precum și informații relevante care ajung la contribuitorii europeni despre spațiul de cooperare și eforturile depuse la frontierele externe ale UE.

Practica instalată în perioada 2014-2020 de a cere proiectelor să aloce cel puțin 2% din costurile lor directe totale, excluzând infrastructura, la vizibilitate, comunicare și informare s-a dovedit a avea rezultate pozitive și ar trebui menținută ca o modalitate de a asigura un buget suficient pentru activități cu impact. , alături de un inventar al acțiunilor care trebuie efectuate în mod obligatoriu prin proiecte. Pe baza datelor 2014-2020, acest tip de cheltuieli, împreună cu costurile administrative și cu personalul, pot fi luate în considerare ca o opțiune de cost simplificată la nivel de proiect (rata forfetară).

1.2.3 Complementarități și sinergii cu alte forme de sprijin

Atât România, cât și Ucraina vor beneficia de finanțare din alte surse în perioada de referință. Complementaritățile sunt foarte importante și vor asigura utilizarea eficientă a bugetului programului. Coerența strategiei programului cu alte forme de finanțare a fost abordată în cadrul procesului de consultare dar și prin discuții între cele două țări.

Complementarități și sinergii PO2

Pentru România principalele sinergii și complementarități sunt cu Programul Național pentru Dezvoltare Durabilă și Programele Operaționale Regionale.

Programul Ro-Ua și NPSD se suprapun în cele trei domenii finanțate prin program în domeniul mediului:

- iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice
- v) Promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor

vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

În timp ce își propune să abordeze aceste probleme la nivel național sau la nivel NUTS 2, Programul România-Ucraina abordează probleme comune între cele două țări, acoperind zone de frontieră și strategii și soluții comune. Întrucât problemele legate de biodiversitate acoperă suprafețe mari și soluționarea lor într-o singură țară nu este suficientă, acțiunile finanțate în comun între cele două țări partenere vor oferi o abordare integrată. În domeniul prevenirii riscurilor, programul își propune să abordeze situațiile de risc în comun între cele două țări, completând programele naționale prin abordarea unor probleme precum incendiile, inundațiile și dezastrul provocate de om. Programele Operaționale Regionale abordează probleme legate de biodiversitate, dar mai ales în zona infrastructurii verzi și albastre, Programul România-Ucraina asigură astfel o complementaritate în acest domeniu.

Complementarități și sinergii PO4

În cadrul Programului România-Ukraine Interreg Next, investițiile în cadrul PO4 se vor concentra asupra:

(ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

(v) Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate

(vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

În România, Programul va asigura complementarități cu Programul Național de Sănătate și Programul Național de Educație, precum și cu Planul Național de Reconstrucție și Reziliență.

În domeniul educației, Programul Național de Educație abordează problemele educației și ocupației. Principalele probleme abordate se referă la scăderea ratei abandonului școlar, îngrijirea timpurie a copiilor, îmbunătățirea calității procesului educațional și sprijinirea unor metode de predare noi și inovatoare. Pe partea română, Obiectivul specific referitor la educație este abordat și de Programele Operaționale Regionale. Programul România-Ucraina va completa activitățile finanțate la nivel național și regional prin abordarea problemelor educaționale dintr-o perspectivă transfrontalieră, ajutând comunitățile de pe ambele părți ale graniței să coopereze în abordarea problemelor din acest domeniu.

Pe partea ucraineană, Programul va asigura complementarități și sinergii cu Strategia de Stat de Dezvoltare Regională pentru 2021-2017, precum și cu strategiile regionale. La nivel național, strategia vizează:

-asigurarea accesului la educație pentru persoanele cu nevoi educaționale speciale, și anume dezvoltarea unui mediu educațional incluziv și sigur, design universal și plasamente inteligente în instituții de învățământ;

- dezvoltarea educației în zonele rurale, și anume informatizarea școlilor și formarea de alfabetizare digitală a profesorilor.

Strategiile regionale abordează diferite aspecte precum asigurarea accesului egal la învățământul preșcolar și secundar de calitate și competitivitatea învățământului profesional, dezvoltarea condițiilor pentru integrarea sistemului universitar ucrainean în spațiul educațional european, sprijinirea schimburilor internaționale de studenți, postuniversitari, cadre universitare, asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru persoanele cu nevoi educaționale speciale, crearea unui mediu educațional incluziv. Programul creează direct sinergii cu unele dintre aceste obiective, cum ar fi integrarea sistemului universitar ucrainean în spațiul educațional european și complementarități prin abordarea problemelor specifice ale comunităților de graniță.

În ceea ce privește problemele de sănătate, Programul asigură complementarități atât cu strategiile și programele românești, cât și ucrainene. Ambele țări intenționează să abordeze problemele de sănătate în următorul deceniu, pandemia făcând mai evidente zonele în care este nevoie de îmbunătățiri. În timp ce România primește finanțare semnificativă în acest domeniu, caracterul transfrontalier al Programului creează o valoare adăugată, vizând cele mai îndepărtate dintre comunități.

Turismul și cultura sunt finanțate prin Programe Regionale și Naționale în perioada de programare 2021-2027, în ambele țări. Valoarea adăugată a acțiunilor finanțate prin Programul România-Ucraina rezidă în potențialul său de a dezvolta potențialul cultural și turistic local al zonei și de a aborda și probleme precum digitalizarea patrimoniului cultural.

Complementarități și sinergii ISO 2

Investițiile în cadrul ISO 2 se vor concentra pe investiții legate de managementul frontierelor, respectiv dotări, reabilitare și modernizare a infrastructurii, traininguri comune și plan și proceduri. Programul creează complementarități cu Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize din România și cu Strategia de Stat de Dezvoltare Regională pentru 2021-2027 din Ucraina, precum și cu strategiile regionale din Ucraina. Programele naționale vizează finanțarea proiectelor legate de infrastructură, în timp ce Programul Ro-Ua poate crea complementarități prin proiectarea și implementarea în comun a proiectelor menite să reunească acțiunile finanțate de cele două state separat.

Programul va crea complementarități și cu alte programe CBC precum Ungaria-Slovacia-România-Ucraina Interreg Next, România-Republica Moldova sau Bazinul Mării Negre.

1.2.4 Sinergii cu strategiile macroregionale

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD) oferă un cadru integrat pentru consolidarea cooperării între națiunile din 14 țări, inclusiv România, ca stat membru, și Ucraina, ca țară non-UE. Reprezintă o prioritate a UE și este foarte importantă pentru cooperarea dintre state, atât membre, cât și partenere. Strategia Regiunii Dunării abordează o gamă largă de probleme, împărțite în 4 piloni și 12 domenii prioritare. Analiza sinergiei cu prezentarea generală a Programului Interreg Next România-Ucraina este prezentată în tabelul de mai jos.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD) oferă un cadru integrat pentru cooperarea consolidată între națiunile din 14 țări, inclusiv România, ca stat membru, și Ucraina, ca țară non-UE. Reprezintă o prioritate a UE și este foarte importantă pentru cooperarea dintre state, atât membre, cât și partenere. Strategia Regiunii Dunării abordează o gamă largă de probleme, împărțite în 4 piloni și 12 domenii prioritare. Analiza sinergiei cu prezentarea generală a Programului Interreg Next România-Ucraina este prezentată în tabelul de mai jos.

În cadrul Domeniului prioritar 5, „riscuri de mediu”, programul contribuie la Strategia Dunării prin abordarea problemelor legate de (lista neexhaustivă):

- elaborarea și executarea planurilor de management al riscurilor pentru diferite pericole,
- dezvoltarea procedurilor de răspuns rapid,
- consolidarea capacităților prin dotări și programe de formare,
- consolidarea prevenirii și pregătirii pentru dezastre prin investiții în infrastructură, dotare și consolidare a capacității instituționale.

Există, de asemenea, o sinergie puternică între PA11 și ISO2, ambele abordând probleme de securitate. Programul își propune să contribuie la promovarea cooperării strategice pe termen lung între agenții de aplicare a legii și să contribuie la îmbunătățirea sistemelor de control la frontieră și de gestionare a frontierelor în general.

În plus, pentru PO4, Obiectivul specific care se referă la aspectele ulturii și educației au legătură cu anumite acțiuni din AP 3 și AP 9. Programul își propune să susțină patrimoniul cultural din Regiunea Dunării prin finanțarea activităților legate de promovarea culturii și a turismului durabil, promovarea și încurajarea dezvoltării activităților culturale și a sectoarelor creative, valorificarea în comun a monumentelor și obiectelor culturale și istorice, sprijinirea activităților meșteșugărești specifice și tradiționale, importante pentru păstrarea culturii și identității locale. Construirea, modernizarea centrelor de vizitare a ariilor naturale protejate și dezvoltarea de trasee turistice ecologice vor contribui, de asemenea, la potențialul turistic al zonei Dunării.

În ceea ce privește aspectele acoperite de PA 10 există o legătură încrucișată cu ISO 1, pe care programul nu își propune să o abordeze printr-o Prioritate dedicată, ci să o integreze pe orizontală în alte Obiective Specifice.

<p style="text-align: center;">Obiectiv de politică și Obiectiv specific propușe</p> <p style="text-align: center;">→</p> <p style="text-align: center;">AP-uri (Acțiuni Pioritare) SUERD</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	<p>OP 2 (iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastră și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice</p>	<p>OP 2 (v) Promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor</p>	<p>OP 2 (vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare</p>	<p>OP 4 (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online</p>	<p>OP 4 (v) Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate</p>	<p>OP 4 (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială</p>	<p>ISO 2 Sporirea siguranței și securității Europei</p>
AP 1a Mobilitatea apei							
AP 1b Mobilitate feroviara-rutiera-aeriana							
AP 2 Energie sustenabilă							
AP 3 Cultură și turism, de la oameni la oameni							
AP 4 Calitatea apei							
AP 5 Riscuri de mediu							
AP 6 Biodiversitate și peisaje, calitatea aerului și solurilor							

AP 7 Societatea bazată pe cunoaștere							
AP 8 Competitivitatea întreprinderilor							
AP 9 Oameni și competențe							
PA 10 Capacitatea instituțională și cooperare							
PA 11 Securitate							

1.3 Justificare pentru selectarea obiectivelor de politică și a obiectivelor specifice Interreg, a priorităților problemei, a obiectivelor specifice și a formelor de sprijin, abordând, după caz, verigile lipsă din infrastructura transfrontalieră.

Tabelul 1

Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectiv specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum	Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	Concentrare transfrontalieră asupra mediului	Zona eligibilă este expusă unor probleme semnificative legate de schimbările climatice, într-o măsură mai mare decât regiunile noastre din UE. Atât România, cât și Ucraina au emisii mari de CO2 și sunt economii consumatoare de energie. Schimbările climatice recente declanșate de poluare și încălzirea globală pun noi probleme și amenințări: incendiile de vegetație, inundațiile, temperaturile extreme necesită măsuri adecvate și eforturi integrate de ambele părți ale graniței. Prevenirea și atenuarea dezastrelor naturale și provocate de om reprezintă o zonă cu provocări și schimbări continue.

<p>și a unei mobilități urbane durabile</p>		<p>Principalele nevoi ale zonei programului identificate sunt: protecția râurilor mici, cooperarea în prevenirea riscurilor (eforturi comune pentru o reacție mai bună și o recuperare timpurie), prevenirea incendiilor forestiere, secetelor și inundațiilor și un răspuns mai bun la situațiile de urgență generate de natura și dezastrele provocate de om, precum și creșterea gradului de conștientizare în rândul oamenilor cu privire la impactul pe termen lung al acțiunilor distructive asupra mediului și asupra ecosistemului în ansamblu.</p> <p>Acest Obiectiv specific a fost selectat pentru a minimiza riscul care afectează zona și pentru a promova adaptarea la schimbările climatice pentru a minimiza impactul schimbărilor climatice asupra economiei, mediului și societății în ansamblu. Obiectivul general este de a crește capacitatea de intervenție în caz de incendii, inundații și alte dezastre naturale și provocate de om, pentru a crește rezistența regiunii.</p> <p>Alături de informațiile culese din datele statistice, care au indicat nevoi puternice de finanțare în acest domeniu, atât consultările preliminare, cât și traseul învățăminte arată un interes puternic al potențialilor solicitanți față de implementarea proiectelor precum și capacități puternice în elaborarea aplicațiilor de calitate.</p> <p>Activitățile din acest Obiectiv specific sunt de așteptat să contribuie la îmbunătățirea sistemelor de monitorizare, avertizare și răspuns, la elaborarea de măsuri și strategii care să contribuie la prevenirea și protejarea împotriva incendiilor și a altor dezastre legate de schimbările climatice, precum și nu</p>
---	--	---

			climatică. Se așteaptă, de asemenea, că intervențiile viitoare vor crește gradul de conștientizare cu privire la consecințele schimbărilor climatice.
--	--	--	---

Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectiv specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
<p>O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile</p>	<p>Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare</p>	<p>Concentrare transfrontalieră asupra mediului</p>	<p>Zona programului are o rețea bogată de arii protejate și resursas, iar în ultimul deceniu interesul pentru aceste zone a crescut semnificativ în ambele țări. Cea mai importantă zonă protejată este cea a Deltei Dunării, una dintre cele mai importante la nivel național și, de asemenea, la nivelul UE și cea mai mare zonă umedă naturală rămasă din Europa, cu cei 6000 km² ai săi.</p> <p>Zona se confruntă, de asemenea, cu multiple amenințări generate de intervenția umană. Utilizarea intensivă a terenurilor, turismul de masă, poluarea, activitatea industrială, schimbările climatice au un impact negativ asupra mediului și asupra biodiversității din zona de frontieră creând schimbări nedorite în ecosistemele.</p> <p>Bazându-se pe suprafața mare a ariilor protejate și pe potențialul lor uriaș, programul poate atenua problemele cu care se confruntă aceste zone, legate</p>

			<p>de protecția faunei sălbatice, poluarea și atenuarea schimbărilor climatice.</p> <p>Acest Obiectiv specific a fost selectat datorită numărului mare de arii protejate din zona eligibilă și pe suprafața lor mare și datorită provocărilor multiple cu care se confruntă, așa cum sunt enumerate mai sus, care pot fi abordate mai bine într-o manieră comună.</p> <p>Programul este de așteptat să aducă rezultate pozitive legate de conservarea și refacerea ariilor protejate, reducerea și monitorizarea poluării surselor, sprijinirea utilizării durabile a resurselor, consolidarea unei dezvoltări economice durabile a zonei.</p>
Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectivul specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
O Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale (OP 4)	Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Dezvoltare socială transfrontalieră	Educația este de o importanță fundamentală pentru orice societate, deoarece generează forță de muncă care menține economia înfloritoare și serviciile de sprijin atât de necesare pentru o societate robustă. Ambele țări se confruntă cu provocări în ceea ce privește sistemul educațional. Ucraina alocă un procent foarte mare din PIB educației, dar cheltuielile sunt concentrate în menținerea unor clase și școli mici, distanțate și nu este eficientă în a oferi studenților abilitățile dezirabile pentru piața muncii. România, pe de altă parte, are o alocare mai mică pe educație, păstrează clase mai mari și curricule diferite, dar este și ineficientă și pare să eșueze în a oferi tinerilor abilitățile necesare pentru a se integra

			<p>pe piața muncii, generând șomaj ridicat în rândul tinerilor.</p> <p>Unele dintre principalele probleme evidențiate de analiza teritorială sunt legate de calitatea infrastructurii din școli, procent ridicat de tineri care nu se află în muncă, educație sau formare, tendința de scădere a înscrierii în învățământul tehnologic sau profesional. În plus, unul dintre impacturile majore ale crizei Covid 19 a fost asupra sistemului de învățământ, întreruperi majore, închideri de școli și chiar cursuri de formare profesională și profesională trebuind să se desfășoare online. Necesitatea de a efectua cursuri online a adus digitalizarea în prim plan ca prioritate de finanțare.</p> <p>Acest obiectiv specific a fost selectat datorită importanței sale pentru dezvoltarea pe termen lung a zonei eligibile și a rolului său strategic în abordarea problemelor cheie precum sărăcia, ocuparea forței de muncă, integrarea socială.</p> <p>Programul este de așteptat să genereze rezultate pozitive legate de infrastructura pentru învățământul primar, secundar și profesional, sprijin pentru dezvoltarea competențelor digitale, sprijin pentru dezvoltarea strategiilor comune de educație și formare.</p>
--	--	--	---

Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectivul specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
---	------------------------------	------------	------------------------

<p>O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii care implementează Pilonul European al Drepturilor Sociale (OP 4)</p>	<p>Asigurarea accesului egal la îngrijirea sănătății și promovarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv asistența medicală primară, și promovarea tranziției în îngrijirea instituțională a celei bazate pe familie și pe comunitate.</p>	<p>Dezvoltare socială transfrontalieră</p>	<p>Serviciile și infrastructura de sănătate sunt foarte importante pentru societate în ansamblu. Nivelul cheltuielilor pentru bunuri și servicii de sănătate ca procent din PIB este mult mai scăzut în România și Ucraina decât media UE, estimată la 9,9% din PIB în 2017. Cheltuielile pentru sănătate ca % din PIB au fost în medie de 3,6% în Ucraina în perioada 2016-2018 și de 4,13 pentru România. Acest lucru pune cele două state sub 50% din cheltuieli în comparație cu media UE, generând mai multe probleme legate de sănătate și explicând impactul pandemiilor asupra celor două sisteme de sănătate.</p> <p>Principalele probleme identificate de Analiza Teritorială în ceea ce privește sănătatea sunt: speranța de viață mai mică decât media UE, rata ridicată a mortalității infantile, rata mare de fertilitate a adolescenților, acoperirea universală a sănătății sub media UE, numărul scăzut de programe de prevenire, scăderea numărului de paturi și spitale din Ucraina, emigrarea profesioniștilor din domeniul sănătății, dotare, consum mare de energie.</p> <p>Având în vedere importanța asistenței medicale pentru dezvoltarea echilibrată a comunității, finanțarea activităților legate de sănătate a rezultat ca cheie pentru zona eligibilă, atât din analiza datelor, cât și din consultări preliminare.</p> <p>Acest Obiectiv specific a fost selectat pentru a îmbunătății cooperarea transfrontalieră în domeniul sănătății, prin crearea de oportunități pentru strategii și acțiuni comune de mobilitate, precum și investiții</p>
---	---	--	---

			<p>în infrastructură menite să genereze un impact pozitiv pentru comunitățile locale.</p> <p>Unele dintre principalele domenii în care programul poate genera rezultate pozitive sunt: investiții legate de infrastructură, dotări, digitalizarea spitalelor și unităților de sănătate, echipamente și consumabile critice pentru situații de urgență, strategii comune pentru abordarea urgențelor sanitare, transferul de cunoștințe și consolidarea capacităților.</p>
--	--	--	---

Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectivul specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii care implementează Pilonul European al Drepturilor Sociale (OP 4)	Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	Dezvoltare socială transfrontalieră	<p>Zona eligibilă beneficiază de o rețea puternică de situri de patrimoniu, precum și de natură și arii protejate care joacă un rol important în viața economică și culturală a zonei. În plus, zona are o poziție geografică excelentă pentru turism, iar modul de viață din zonele rurale are potențial de atragere a turiștilor în căutare de eco-turism, agroturism și experiențe tradiționale. Cheia este păstrarea tradițiilor și a modului tradițional de viață al comunităților locale. Potențialul de dezvoltare culturală și turistică este foarte mare și poate beneficia de o abordare transfrontalieră.</p> <p>În ciuda numărului mare de situri cu potențial turistic, analiza teritorială a constatat că doar puține dintre ele sunt deschise publicului și chiar mai puține sunt digitalizate. Dezvoltarea zonei din punct de vedere cultural și turistic al pușinilor trebuie să ia în considerare aspectele de durabilitate, reducerea</p>

			<p>poluării și conservarea biodiversității, precum și asigurarea securității economice a comunității.</p> <p>Având în vedere importanța acestor aspecte pentru zona eligibilă, finanțarea activităților legate de cultură și turism a constituit o prioritate în toate programele care implică cele două state. Dezvoltarea economică a zonei este foarte legată de activitățile turistice și culturale și a suferit un impact foarte semnificativ în timpul crizei COVID 19, și din cauza lipsei de digitalizare și a dotărilor care ar fi putut atenua consecințele pierderii de venituri generate de lock-down. Atât analiza datelor statistice, cât și consultările preliminare au indicat acest sector ca fiind de o importanță cheie pentru reziliența și bunăstarea economică a comunităților locale, subliniind totodată importanța dezvoltării unor activități durabile și a reducerii impactului turismului asupra mediului, în special în cazul a ariilor protejate. Unele dintre principalele domenii în care programul poate genera rezultate pozitive sunt: investiții în reabilitarea/modernizarea/modernizarea/dotarea siturilor culturale, încurajarea turismului durabil, promovarea siturilor culturale și naturale, promovarea tradițiilor și meșteșugurilor locale.</p>
--	--	--	--

Obiectivul de politică selectat sau Obiectivul Specific Interreg selectat	Obiectivul specific selectat	Prioritate	Justificarea selecției
Sporirea siguranței și securității Europei	Managementul trecerii frontierei	Cooperare la frontieră	Gestionarea frontierelor este de o importanță esențială pentru implementarea și dezvoltarea corespunzătoare a tuturor problemelor legate de

	<p>Alte acțiuni pentru o Europă mai sigură și mai securizată</p>	<p>programele transfrontaliere. Gestionarea frontierelor în acest context se referă la eficiența frontierelor în asigurarea tranzitului legal al persoanelor și al mărfurilor în timp util și eficient.</p> <p>Deși majoritatea problemelor legate de frontieră sunt tratate la nivel central, abordarea comună, transfrontalieră, sa dovedit foarte utilă în perioadele de programare anterioare și a reprezentat proiecte valoroase cu un impact pozitiv semnificativ pentru comunitățile de frontieră. Analiza teritorială a evidențiat diverse aspecte legate de gestionarea frontierelor, cum ar fi: necesitatea de a îmbunătăți eficiența trecerii la frontieră, de a aborda noile provocări în combaterea contrabandei transfrontaliere, de a ajuta turismul prin asigurarea unui control mai bun la frontieră.</p> <p>Unele dintre principalele domenii în care programul poate genera rezultate pozitive sunt: investiții mici în infrastructură care vizează îmbunătățirea eficienței, dotările punctelor de trecere a frontierei, dotările centrelor de formare ale vamalei, poliției și jandarmeriei, abordarea provocărilor comune prin acțiuni comune și elaborarea strategiilor etc.</p>
--	--	---

Capitolul 2. Priorități

2.1. Titlul priorității: Concentrare transfrontalieră asupra mediului

2.1.1 Obiectiv specific

Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice

2.1.1.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- **Infrastructură (inclusiv infrastructura verde și albastră):** Construcția/reabilitarea/modernizarea infrastructurii aferente sistemelor/structurilor care se ocupă de incendii, inundații, consolidarea malurilor râurilor, canalelor, starea barajelor, împădurirea malurilor râurilor, conservarea, revitalizarea și renaturalizarea corpurilor de apă și a ecosistemelor, conservarea și refacerea râurilor mici
- **Echipment:** dotarea cu echipamentul necesar pentru abordarea situațiilor de urgență (echipamente de stingere a incendiilor, inundații, etc), hardware, software, vehicule, etc.
- **Strategii și instrumente comune** pentru managementul pericolelor și prevenirea riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune, măsuri tehnice și operaționale menite să asigure acțiuni coordonate în timp real, planuri de risc, proceduri de intervenție, exerciții, campanii de conștientizare a publicului, elaborarea planurilor operaționale comune și a cadrului procedural actualizat. pentru managementul și desfășurarea eficientă a intervențiilor comune, monitorizarea hidrologică a râurilor, temperatura apei, măsurarea precipitațiilor, regimul gheții
- **Instruiri:** programe comune de formare, crearea de rețele, schimb de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii și gestionării eficiente a riscurilor în zona transfrontalieră;

2.1.2 Obiectiv specific

Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

2.1.2.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- Proiecte comune pentru crearea/extinderea rezervațiilor naturale în context transfrontalier;
- Dotare: îmbunătățirea capacității umane și tehnice și modernizarea echipamentelor de monitorizare a ariilor protejate;
- Elaborarea de studii, cercetări, protocoale comune pentru implementarea coordonată a convențiilor europene, strategii și planuri comune, traininguri și campanii de conștientizare;
- Evaluarea, protecția și îmbunătățirea ecosistemelor existente (activități de cercetare, inventarierea resurselor, protecția speciilor pe cale de dispariție, eradicarea speciilor invazive, împăduriri etc.);
- Infrastructură verde urbană.

2.2. Titlul priorității: Dezvoltare socială transfrontalieră

2.2.1 Obiectiv specific

Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

2.2.1.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- Investiții în reabilitare/modernizare/ extindere/ achiziție de echipamente pentru infrastructura educațională pentru a asigura condițiile materiale necesare unui proces educațional de calitate și creșterea participării la procesele educaționale, cu accent pe accesibilitatea persoanelor cu dizabilități;
- Investiții în hardware și software necesare dezvoltării competențelor digitale;
- Dezvoltarea de planuri și strategii educaționale și de învățare comune, programe de formare și mentorat;
- Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile de formare și educație pentru a sprijini învățarea comună și schimbul de bune practici între cadrele didactice/profesiuniști din educație de pe ambele părți ale graniței;
- Dezvoltarea de inițiative comune care sprijină educația și formarea adulților, inclusiv programe de mobilitate;

2.2.2 Obiectiv specific

Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate

2.2.2.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- Activități comune menite să sporească accesul la servicii de sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică;
- Dezvoltarea de laboratoare și laboratoare mobile pentru screening/monitorizarea clinică a bolilor și prevenirea epidemilor transfrontaliere;
- Dotarea infrastructurii specifice serviciilor medicale publice (ambulatoriu, dotări camere de urgență, centre medicale, intervenție socială integrată etc.);
- Rulote mobile de depistare a stării de sănătate pentru monitorizarea stării de sănătate (sânge, diabet, investigații etc.) precum și asistență de îngrijire stomatologică acordată populației din mediul rural;

- Dotarea infrastructurii specifice serviciului public de urgență medicală;
- Programe comune de formare și schimb de experiență, creare de rețele pentru sprijinirea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicină;
- Schimb de experiență, activități comune pentru a asigura compatibilitatea ghidurilor de tratament, programe comune de diagnosticare;
- Campanii de conștientizare privind educația publică în domeniul sănătății, bolilor și prevenirea epidemiilor;
- Echipamente specifice pentru digitalizarea în sănătate.

2.2.3 Obiectiv specific

Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

2.2.3.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- Restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor culturale și istorice, siturilor arheologice (inclusiv căile de acces corespunzătoare), muzeelor, obiectelor și colecțiilor de artă și promovarea în comun a acestora pe baza strategiilor/conceptelor transfrontaliere relevante;
- Conservarea, securitatea și valorificarea în comun a monumentelor și obiectelor culturale și istorice;
- Sprijin pentru activități meșteșugărești specifice și tradiționale, importante pentru păstrarea culturii și identității locale.
- Promovarea activităților specifice și tradiționale în zona eligibilă (inclusiv evenimente culturale transfrontaliere);
- Construirea, modernizarea centrelor de vizitare a ariilor naturale protejate; dezvoltarea traseelor turistice ecologice
- Investiții în hardware și software necesare pentru digitalizarea site-urilor și evenimentelor culturale. Reabilitarea/modernizarea și dotarea patrimoniului cultural;
- Promovarea platformelor digitale pentru turism;
- Promovarea siturilor de patrimoniu cultural și includerea acestora în rețelele și lanțurile de turism transfrontalier;
- Campanii comune, publicații, studii, strategii de îmbunătățire a potențialului turistic transfrontalier;
- Înființarea de rețele comune în domeniul turismului și culturii.

2.3. Titlul priorității: Cooperare la frontieră

2.3.1 Obiectiv specific: Interreg Obiectiv specific 2 - Sporirea siguranței și securității Europei

2.3.1.1 Tipuri de acțiuni conexe și contribuția preconizată a acestora la aceste Obiective Specifice și la strategiile macroregionale și la strategiile maritime, după caz

- **Investiții în dotare cu echipamente** specifice activității poliției/vamei/poliției de frontieră/jandarmerie (autovehicule de transport pentru unitățile K9, echipamente de

înregistrare video, drone, echipamente de căutare, hardware și software, echipamente de instruire, echipamente pentru experți criminalistici și explozivi, etc)

- **Instruiri comune** de poliție, vamă, poliție de frontieră, jandarmerie, alte structuri implicate în managementul frontierelor, schimb de bune practici pe domenii specifice de activitate (analiza, ancheta penală, crima organizată, etc)
- **Investiții în modernizarea, reabilitarea, perfecționarea, modernizarea** poliției și a infrastructurii de trecere a frontierei și a clădirilor aferente
- **Investiții în politici, strategii, planuri și strategii comune de intervenție**, campanii de conștientizare legate de traficul de persoane și alte probleme legate de gestionarea frontierei și trecerea frontierei, etc